

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 59/24

Luxemburg, 22 martie 2024

Statistici judiciare 2023: confirmarea creșterii structurale a contenciosului în fața Curții de Justiție

Transferul parțial al competenței preliminare de la Curtea de Justiție la Tribunal (a cărei capacitate a fost dublată în ultimii ani) va permite asigurarea unui echilibru mai bun al volumului de muncă între cele două instanțe

Curtea de Justiție

1. **Creșterea numărului de acțiuni directe** (acțiuni în anulare și acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, în special în domeniul mediului) introduse la Curtea de Justiție.
2. În materie preliminară, întrebările adresate Curții în 2023 au fost cele mai numeroase în domeniul spațiului de libertate, securitate și justiție (în special în ceea ce privește **dreptul de azil**).
3. Proveniența geografică a cererilor de decizie preliminară:
 1. instanțele din toate statele membre, fără excepție, s-au adresat Curții de Justiție în cursul anului trecut, ceea ce demonstrează vitalitatea dialogului „de la instanță la instanță”;
 2. creșterea numărului de cereri din partea instanțelor din **Bulgaria, Polonia și România**.

Tribunalul

3. **Pragul de 20 000 de cauze introduse la Tribunal de la crearea sa** a fost depășit¹.
4. O creștere a cauzelor introduse poate fi constatată printre altele în domeniul **proprietății intelectuale** și în cel al politicii economice și monetare (în special **dreptul bancar**).
5. **Creșterea numărului de cauze soluționate** și menținerea la un **nivel satisfăcător a duratei procedurilor** (în medie 18,2 luni) datorită unei gestionări eficiente a cauzelor și efectelor dublării numărului de judecători.
6. **Creșterea numărului de cauze soluționate de completuri extinse** la 5 judecători (123 de cauze, respectiv + 23 %).

Numărul cauzelor introduse în fața celor două instanțe în anul 2023 a depășit, pentru prima dată în istoria instituției, pragul simbolic de 2 000. Acest total cuprinde însă o serie de 404 cauze introduse în octombrie 2023 în fața Tribunalului, care sunt în esență identice². Dacă nu se ține seama de aceste cauze, numărul acțiunilor introduse se situează la un nivel de asemenea foarte ridicat, în mod cert, dar apropiat de cel din anii precedenți (1 710 în anul

2022 și 1 720 în anul 2021).

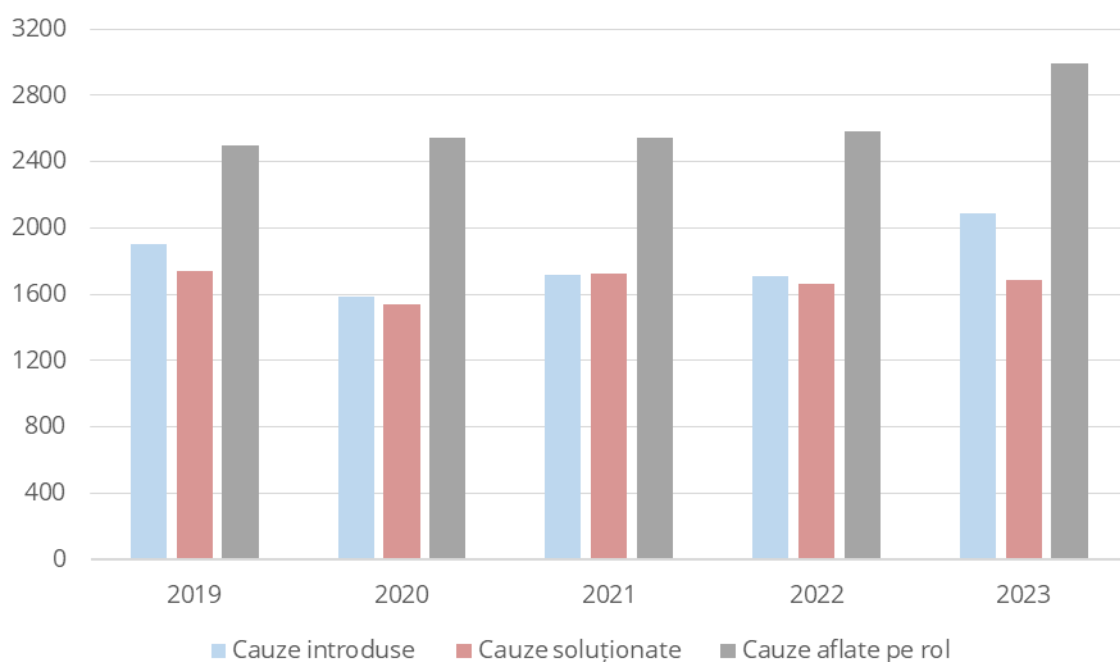
Aceste cifre confirmă, așadar, tendința de creștere a numărului de cauze introduse, care a putut fi constatată în ultimul deceniu. Această creștere se dovedește structurală, în special în fața Curții de Justiție.

Astfel, între 2014 și 2018, Curtea de Justiție primea în medie 723 de cauze pe an, în timp ce această medie s-a stabilizat la 833 între 2019 și 2023, ceea ce reprezintă o creștere medie de 15 % (110 cauze anuale).

În ceea ce privește numărul cauzelor examinate, Curtea de Justiție și Tribunalul au putut să soluționeze în total 1 687 de cauze în 2023, un număr cu puțin mai mare decât media ultimilor ani (1 667 de cauze pe an între 2019 și 2022).

Numărul cauzelor aflate pe rol a rămas stabil în raport cu anii precedenți (făcând abstracție de cele 404 cauze identice introduse în fața Tribunalului, deja evocate).

Evoluția generală a activității judiciare a instituției 2019-2023

Privire de ansamblu	2019	2020	2021	2022	2023
Cauze introduse	1 905	1 584	1 720	1 710	2 092
Cauze soluționate	1 739	1 540	1 723	1 666	1 687
Cauze aflate pe rol	2 500	2 544	2 541	2 585	2 990

Curtea de Justiție

Statisticile din anul precedent reflectă, din nou, **caracterul susținut al activităților Curții de Justiție în ultimii ani**. Astfel, în anul 2023, Curtea de Justiție a fost sesizată cu 821 de cauze, respectiv cu câteva cauze în plus față de anul 2022, și a soluționat 783 de cauze, adică un număr similar cu cel din ultimii trei ani. Durata medie a procedurilor, indiferent de natura cauzelor, a fost de 16,1 luni, iar numărul de cauze pendinte la 31 decembrie 2023

era de 1 149.

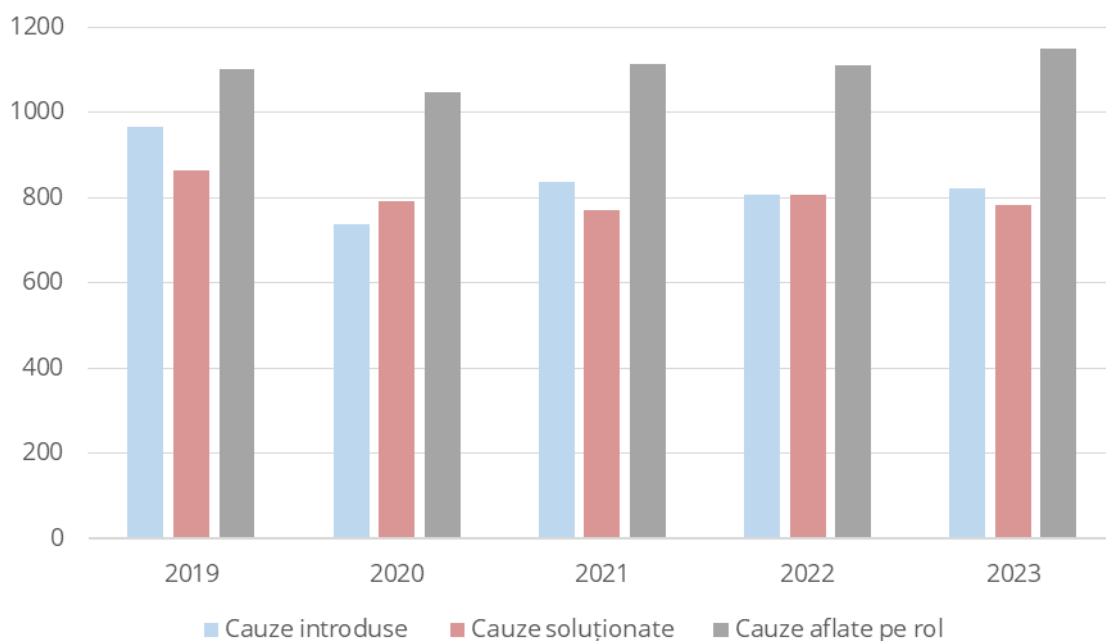
Distribuția contenciosului în funcție de natura cauzelor este de asemenea similară în mod global cu cea din anii precedenți – trimiterile preliminare și recursurile reprezentând în continuare, doar acestea, mai mult de 90 % din toate cauzele cu care este sesizată Curtea de Justiție. **O evoluție semnificativă care trebuie semnalată se referă la creșterea numărului de acțiuni directe.** Deși acest număr a atins un prag istoric în anul 2021, cu doar 29 de cauze noi, el s-a ridicat la 60 în anul 2023, respectiv mai mult decât dublu. Această creștere se explică atât prin creșterea numărului de acțiuni în anulare (8 acțiuni introduse în anul 2023, față de numai 2 în anul 2022), întrucât un stat membru (Polonia) a formulat anul trecut, singur, șapte acțiuni împotriva actelor adoptate de legiuitorul Uniunii (în domeniile protecției mediului și eficienței energetice), cât și prin creșterea numărului de acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru: întrucât Comisia a decis, în anul 2023, să inițieze mai multe proceduri paralele de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva anumitor state membre, în special în domeniul **mediului**.

În materie preliminară, întrebările adresate Curții de Justiție în anul 2023 au fost cele mai numeroase în domeniul spațiului de libertate, securitate și justiție (82), cele mai multe privind interpretarea normelor referitoare la dreptul de azil și la regimul de protecție internațională. La fel ca în anul 2022, numeroase întrebări preliminare se referă la domeniul fiscal (53), al protecției consumatorilor (52) și al transporturilor (40).

Ultimele luni ale anului 2023 au fost marcate de negocierile referitoare la cererea legislativă, adresată în noiembrie 2022 de Curtea de Justiție Parlamentului European și Consiliului, în scopul, pe de o parte, **de a transfera Tribunalului competența preliminară a Curții de Justiție în șase domenii specifice [taxa pe valoarea adăugată (TVA), accizele, Codul vamal, clasificarea tarifară a mărfurilor în Nomenclatura combinată, compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare, a întârzierii sau a anulării serviciilor de transport, precum și sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră]** și, pe de altă parte, extinderea domeniului de aplicare al mecanismului de admitere în principiu a recursurilor împotriva deciziilor Tribunalului, intrat în vigoare în mai 2019.

După cum subliniază dl Koen Lenaerts, președintele Curții de Justiție a Uniunii Europene, „*Curtea de Justiție va fi astfel în măsură să se concentreze mai mult asupra misiunilor sale centrale de instanță constituțională și supremă a Uniunii. La fel ca în ultimii ani, contenciosul cu care este sesizată Curtea se individualizează astfel prin tematici sensibile, precum menținerea valorilor statului de drept în contextul reformelor judiciare naționale, politica în materie de azil și imigrație, protecția datelor cu caracter personal și aplicarea normelor de concurență în era digitală, combaterea discriminărilor sau provocările legate de mediu, energetice și climatice.*”

Activitatea generală a Curții de Justiție: cauze introduse, soluționate și aflate pe rol (2019-2023)

Privire de ansamblu	2019	2020	2021	2022	2023
Cauze introduse	966	737	838	806	821
Cauze soluționate	865	792	772	808	783
Cauze aflate pe rol	1 102	1 047	1 113	1 111	1 149

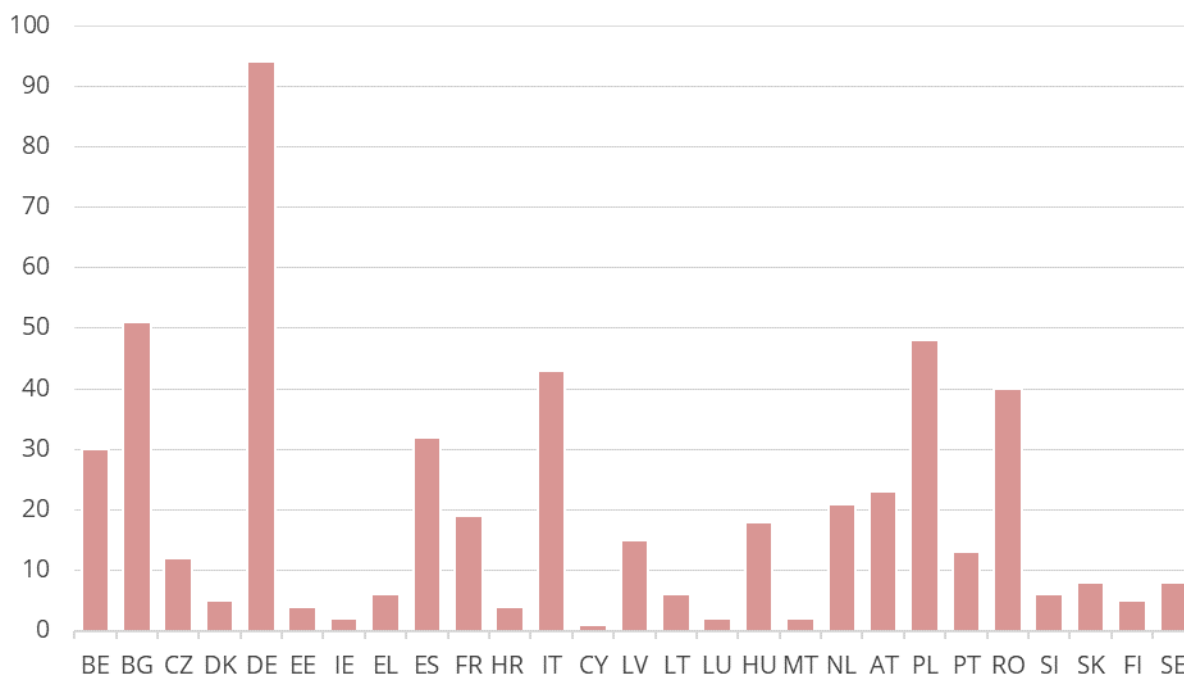
În ceea ce privește proveniența geografică a cererilor de decizie preliminară primite de Curtea de Justiție în anul 2023, vom arăta că instanțele din **toate statele membre, fără excepție, s-au adresat Curții de Justiție** în cursul anului precedent, ceea ce demonstrează vitalitatea dialogului „de la instanță la instanță” instituit de tratate.

Se poate observa că, în anul 2023, instanțele **germane (94), bulgare (51), poloneze (48), italiene (43), române (40), spaniole (32) și belgiene (30)** au adresat Curții de Justiție cel mai mare număr de cereri de decizie preliminară.

În ceea ce privește Polonia, numărul trimerilor preliminare efectuate în anul 2023 constituie cel mai mare număr de la aderarea acestui stat la Uniunea Europeană, în urmă cu 20 de ani, în timp ce numărul de trimiteri efectuate de instanțele bulgare în anul 2023 se apropie, la rândul său, de numărul record de trimiteri efectuate de aceste instanțe în anul 2021 (58 de cereri).

O constatare similară poate fi făcută în ceea ce privește cererile de decizie preliminară provenite din România. Astfel, cu nu mai puțin 40 de cereri adresate Curții de Justiție în anul 2023, instanțele române au efectuat un număr ridicat de trimiteri care amintește și el vârful atins în anul 2019, an în care au fost înaintate Curții de Justiție 49 de cereri.

Cauze preliminare introduse la Curtea de Justiție de instanțele statelor membre (2023)

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	Total
30	51	12	5	94	4	2	6	32	19	4	43	1	15	6	2	18	2	21	23	48	13	40	6	8	5	8	518

Tribunalul

În cursul anului 2023, reforma Tribunalului care prevedea dublarea numărului judecătorilor săi (Regulamentul nr. 2015/2422) și-a produs pe deplin efectele. Statisticile judiciare ale instanței dovedesc acest lucru. Tribunalul a soluționat 904 cauze și a înregistrat 1 271 de cauze introduse (868 dacă se face abstracție de cele 404 de cauze identice introduse la sfârșitul anului, deja evocate). Pe de altă parte, durata medie a procedurilor a fost menținută la un nivel satisfăcător: 18,2 luni în medie, ceea ce reprezintă un indicator al unei gestionări eficiente a cauzelor.

Astfel cum subliniază domnul Marc van der Woude, președintele Tribunalului, „pe tot parcursul anului 2023, Tribunalul și-a continuat procesul de modernizare, în special pentru a îmbunătăți soluționarea cauzelor celor mai voluminoase și complexe. Aceste cauze, în general în domeniul dreptului economic și financiar, merită o abordare proactivă și adaptată atât la nivelul alocării resurselor, cât și la nivelul planificării lucrărilor. Această abordare, la care vor fi asociați reprezentanții părților, va reduce durata procesului și va răspunde mai bine așteptărilor părților.”

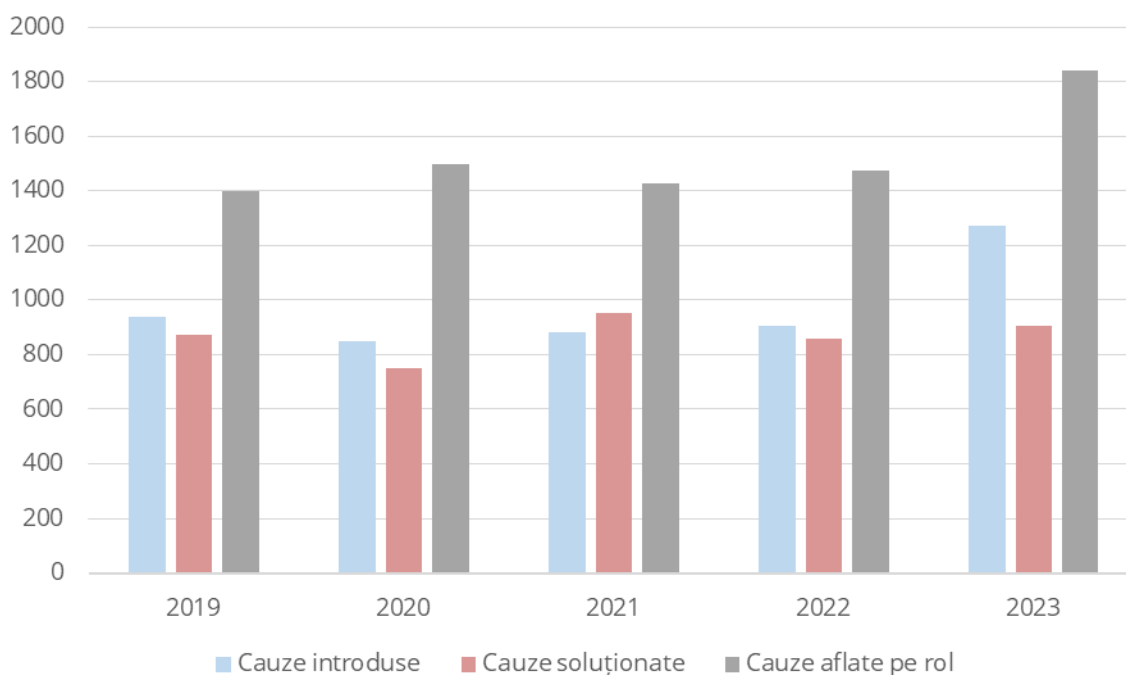
În ceea ce privește materiile contenciosului Tribunalului, se poate constata o creștere în special în domeniul **proprietății intelectuale** (310 față de 270 în anul 2022) și în cel al politicii economice și monetare, domeniu care cuprinde printre altele **dreptul bancar** (56 de cauze noi introduse în anul 2023). Pe de altă parte, contenciosul privind **măsurile restrictive** a continuat să alimenteze activitatea Tribunalului, dar într-o măsură mai mică decât în anul 2022: 63 de cauze introduse în anul 2023 față de 103 în anul 2022. Noile cauze din acest domeniu privesc în mare parte (41 de cauze din 63) seria de măsuri restrictive adoptate de Uniunea Europeană în anul 2022 împotriva unor persoane fizice și entități în contextul conflictului dintre Rusia și Ucraina. Se observă, de asemenea, că un nou contencios privind reglementarea piețelor și a serviciilor digitale a apărut în anul 2023³.

Pe de altă parte, tendința de creștere a numărului de cauze soluționate de completuri extinse la 5 judecători este confirmată, cu 123 de cauze (+ 23 % în raport cu anul 2022), reprezentând aproape 14 % din toate cauzele

soluționate. A se observa de asemenea că o cauză (T-65/18 RENV, Venezuela/Consiliul, privind măsuri restrictive având în vedere situația din Venezuela) a fost soluționată de Tribunal, statuând în Marea Cameră (15 judecători).

În plus, în perspectiva unui transfer parțial al competenței preliminare pentru anumite materii specifice și a extinderii mecanismului de admitere în principiu a recursurilor, Tribunalul a lucrat pe tot parcursul anului 2023 la evoluțiile necesare ale modalităților sale de organizare, precum și la viitoarele sale norme de procedură.

Activitatea generală a Tribunalului: cauze introduse, soluționate și aflate pe rol (2019-2023)

Privire de ansamblu	2019	2020	2021	2022	2023
Cauze introduse	939	847	882	904	1 271
Cauze soluționate	874	748	951	858	904
Cauze aflate pe rol	1 398	1 497	1 428	1 474	1 841

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Rămâneți conectați!

¹ Cu înregistrarea cauzei T-1148/23, PAN Europe/Comisia, depusă la 8 decembrie 2023.

² Aceste acțiuni (T-620/23-T-1023/23) au ca obiect modificarea sistemului facultativ de pensii complementare al deputaților europeni.

³ Trei reclamânți au introdus deja patru acțiuni la Tribunal pentru a contesta decizii adoptate în cadrul procedurii de desemnare drept controlor de acces: cauzele [T-1077/23](#), Bytedance/Comisia (a se vedea de asemenea comunicatul de presă [nr. 28/24](#)), T-1078/23, Meta/Comisia și T-1079/23 și T-1080/23, Apple/Comisia.